Nakładem Stowarzyszenia Muzeum Małej Ojczyzny ukazała się „Księga Pamięci Żydów Bielska Podlaskiego”

Jej oficjalna prezentacja odbyła się 11 grudnia 2017 r. w Miejskiej Bibliotece Publicznej z udziałem redaktorów polskiego wydania: Wojciecha Konończuka i Doroteusza Fionika. Przygotowanie do druku Księgi wsparły finansowo: Miasto Bielsk Podlaski, Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego oraz Żydowski Instytut Historyczny.

Redaktorzy podkreślali, że Księga Pamięci Żydów Bielska Podlaskiego jest pozycją wiele mówiącą o historii miasta. Jej autorami było ponad sześćdziesięciu dawnych żydowskich mieszkańców Bielska, którzy po wojnie spisali wspomnienia o swoim rodzinnym mieście. Księga została wydana oryginalnie w Tel Awiwie w 1975 roku przez dwie organizacje bielskich Żydów: Ziomkostwo Bielskie w Izraelu oraz United Bielsker Relief w Stanach Zjednoczonych. 700-stronicowa publikacja powstała w językach jidysz, hebrajskim oraz angielskim.

Księga pamięci Żydów Bielska Podlaskiego jest jedną z 540 ksiąg pamięci dotyczących miejscowości znajdujących się w granicach II Rzeczypospolitej. Zaczęły one powstawać po drugiej wojnie światowej, a intencją ich twórców było to, by dać możliwie pełny obraz dawnego życia żydowskiego. Autorów łączyło pochodzenie z jednej miejscowości i wspólny zamiar – zachowanie pamięci o ich małej ojczyźnie dla przyszłych pokoleń. Badacze ksiąg pamięci uznają je za bardzo cenne, choć zwykle nie w pełni doceniane źródło.

Polska wersja Księgi Pamięci Żydów Bielska Podlaskiego jest pełnym przekładem oryginalnego wydania, uzupełnionym dodatkowo o sześć tekstów. Zostały one napisane na prośbę redaktorów polskiego wydania w ciągu ostatnich kilku lat przez dawnych żydowskich mieszkańców miasta lub ich potomków. W jednym przypadku jest to obszerny fragment niepublikowanego wcześniej manuskryptu wspomnień bielszczanina mieszkającego w Stanach Zjednoczonych. Przetłumaczony tekst opatrzony został niezbędnymi przypisami, bez których wiele informacji i kontekstów pozostałoby niejasnych. Dołączony został również słowniczek terminów dotyczących żydowskiej religii, tradycji i kultury, a także krótkie biogramy autorów. Na końcu zamieszczono – dalece niepełną – listę mieszkańców miasta, którzy stracili życie w trakcie Holokaustu. Publikację wzbogaca ponad sto sześćdziesiąt przedwojennych zdjęć, z których część pochodzi z oryginalnego wydania, reszta zaś z archiwów domowych potomków bielskich Żydów oraz archiwów zagranicznych.

Za: UM Bielsk Podlaski